

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 " — "
 Negyedévre . . . 1 " 50 "
 Egy óra . . . 1 " 50 "
 Egyes szám ára 8 frt.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszó-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szórdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adatnak
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadtatnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphat

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József
 Mindezen helyeken előfizetések is

pir- és könyvkereskedéseiben

A közigazgatási biráskodás és fegyelmi jog.

A közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatot még mindig tárgyalja a képviselőház közigazgatási bizottsága. Tárgyalásainak azon legkiemelkedőbb momentuma az volt, hogy pénteken a kormány nevében Szapáry miniszterelnök kijelentéseket tett azon kérdésekre, melyeket Apponyi állított föl s melyekre adandó feleletől tette függővé hozzájárulását a javaslatához.

Apponyi kérdései nem tartoztak szorosán a most tárgyalt javaslatához; de mivel ennek garanciáját ama kérdéses intézkedésekben találja, már most kívánt kötelező nyilatkozatot a kormánytól.

E kérdéses intézkedések a közigazgatási bíróságnak és a fegyelmi eljárásnak törvénybeiktatása. Apponyi már előre megjelölte a maga irányát, melyet követve szeretne látni a meghozandó törvényekben, s Szapáry miniszterelnök ezúttal tett nyilatkozatában lényegében megadja mindezeket a követeléseket.

A nyilatkozat némiképen a függetlenégi pártot is megnyugtathatja; de a megnyugtatóban ki nem elégíti. Megnyugtathatja aziránt, hogy végre a közigazgatási ügyeknek külön bíróság lesz a független elintézője, mi által a visszaélések egész sora szűnik meg; de ki nem elégítheti, mert ugyanezt már régen, s az ősi önkormányzat mellett is al-

kalmaznia kelle vala a kormány-
 nak.

Ha most teszi, mi szükség az önkormányzat eltörlésére? Hiszen ép az önkormányzat garanciái ezek a törvények: közigazgatási biráskodás és fegyelmi eljárás, melyek mindennemű jogsérelmet, melyek az önkormányzat mellett előfordulhatnak, megorvosolnak.

Csakhogy az a bibije a dolognak, hogy ez az ígélet, melyet a miniszterelnök a nyilatkozatában tett, nem teljes s mindamelllett is csak ígélet. Sok mindent ígért már a kormány, sőt sok mindent törvénybe is iktatott a kormány, de még ma sincsenek meg sem az ígért, sem a törvénybe iktatott garanciák.

Ép azért ez a nyilatkozat nem alkalmas arra, hogy minket az államosítás eszméjével megbékíteni.

A kormányelnök a közigazgatási biráskodásról előterjesztendő javaslatának elveit a következőkben ismertette:

I. A bíróság szervezete: Minden törvényhatóságban egy közigazgatási bíróság szervezendő, ezenfölül Budapesten egy főlső közigazgatási bíróság.

Az első foku közigazgatási bíróságnak a vármegyékben: elnöke a főispán, tagjai az alispán és a tiszti főügyész (egyszersmind előadó), a közigazgatási bizottság által kebeléből választott 2 tag és 1 póttag, a jegyzőkönyv vezetésére 1 jegyző, szavazat nélkül.

A főlső közigazgatási bíróság úgy alakítandó, hogy a főnlálló pénzügyi bíróság a főlső közigazgatási bírósággal egyesítettik, azonban két külön osztályban fog működni. Ennek a főlső bíróságnak az élén fog állni egy elnök és egy

vagy két alelnök. A pénzügyi osztályban főnl tartatnak a pénzügyi bíróságról szóló 1883. 43. tcz.-ben megállapított kvalifikáció.

A közigazgatási tanácsokban alkalmazott bírákra nézve szintén megállapítatik, hogy tagjainak fele bírói kvalifikációval, másik fele magasabb közigazgatási tisztviselői kvalifikációval birjon, ezenfölül ez utóbbiakról megkivántatik 10 évi közigazgatási szolgálat, a melyből az utolsó év magasabb állásban töltetett (alispán, osztálytanácsos).

A bírák számát egyelőre a miniszterium állapítja meg, 5 év alatt a létszám megállapítására előterjesztés teendő a törvényhozásnak.

II. A bíróság hatásköre. A közigazgatási bíróság egyesek és testületek jogai védelmére állítatik föl. Jogalapul a közigazgatási bíróság előtti eljárásra csak törvény, miniszteri rendelet, vagy jogérvényes szabályrendelet szolgálhat.

A közigazgatási bírósághoz utalt kontenciós ügyek taxative lesznek a törvényben fölhozandók, szabályul állapítatván meg, hogy a hatáskörök úgy osztassanak meg, hogy a közigazgatási bírósághoz utalt ügyek a miniszterek hatásköréből elvonatnak s hogy a miniszterek intézkedései a bíróság elé ne vitessenek s hogy a miniszterek általános rendeleteinek érvényessége vagy érvénytelensége fölött nem dönt a bíróság; de egyes eset eldöntése alkalmából a rendelet alkalmazását a bíróság megtagadhatja, úgy, a mint az a magánjogi bíróságokra nézve az 1869: IV. tcz.-ben meg van állapítva.

A közigazgatási bíróság hatásköre az alkotandó törvényben részletesen lesz körülírandó — tájékoztatul a következő ügyeket említem föl, melyek oda utalandók lesznek:

- A) községi ügyekben: 1. A törvényhatóság illetéktelen beavatkozása községi ügyekbe,
- 2. választók összeírása elleni sérelmek,
- 3. községi előljáró választására vonatkozó sérelmek,

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Papa.

Caillavet György gazdag fiu volt és jószívű is, amely két tulajdonság nem gyakran találkozik össze.

Lionel Margit szüleinek nem kedvezett a szerencse. Egyébiránt semmi rokonsági kötelék nem fűzte össze a két gyermeket. Szomszédok voltak, ennyi az egész. Egyik tizenöt éves, a másik négy.

A szerencsétlenség és a halál egyformán bezörgetnek minden ajtón és nem nézik azt, vajjon gazdag lakik-e a házban, vagy szegény. A sors csapásai előtt léteznek csak a teljes egyenlőség . . . stb. . . Igy folytathatnánk tovább ezt a filozófus elmélkedést, nyajas olvasóm, ha egyéb dolgnak nem volna.

Képzeld csak, a szegény György meg a kis Margit, egyidőben jutottak árvaságra. Valami járvány subogtatta a vidéken gyilkos kaszáját. Ah, hogy dültek a rendek; Előbb meghalt a György apja, azután az édes anyja. A szegény fiut majd utánuk vitte a fájdalom. De

erős természete és fiatalsága győzedelmeskedtek kétségbeesése fölött.

A kis Margiték házacskájából is két kopersót vittek gyors egymásutánban. És a kis leány egyedül maradt a nagyvilágban. Ezideig György jóformán még nem is ismerte, észre sem vette. De most megtudta a cselédek beszédeiből, hogy a szegény lányka nem tud hova lenni. Nem talált vendégszeretetre, rokonai hidegen fordultak el tőle, mint szegény emberek, nem mondhatják el, hogy „ahol jóllaknak négyen, az ötödik sem marad éhen.“ Mert bizony nekik maguknak is szűken telik, nemhogy még megszaporodjanak!

— Nagybátyám! — szólította gyámját, nagyon derék ember volt, a kis György. — Elég gazdag vagyok-e én ahhoz, hogy egy kis testvérem is legyen?

— Gazdagnak elég gazdag vagy — de miért kérdezed ezt?

— Mert adoptálni akarom a kis Margitot.

— De hisz nem ismered!

— Tudom, hogy nagyon szerencsétlen.

— De fiacskám, ebbe a törvény is beavatkozik!

— A törvény talán azt akarja, hogy a kis árvák nyomorban pusztuljanak el? Fogad-

juk csak öt magunkhoz, aztán majd meglátjuk, mit szól hozzá a törvény.

A nagybácsi mosolygott és engedett. Fölkeresték Margitkát. A kis gyermek a szomszédok által jól-rosszul fekete ruhába öltöztetve, megbámulta jötevőit s szépen követte őket új otthonába. Csinos fitoska volt, szőke, göndör fürtökkel, szemeiben az ártatlanság és gyermekies jóság derűje világolt.

— Margitkám! mondta neki György — akarsz az én kis barátnőm lenni?

A gyermek kíváncsian nézett rá, s elragadó kedvességgel felelt:

— Akkor hát te vagy az, a kiről beszéltek nekem, hogy az én papám akar lenni!

— Igen, én vagyok — válaszolt a fiu, szívére ölelte a lánykát és a szemeire olyan erős csókokat nyomott s úgy megszorogatta őt, hogy a gyermek sirva fakadt, meglepetve a nála szokatlan gyöngédség által.

— Hogyan, hát ezelőtt nem öleltek meg téged?

— Oh igen, de csak néha.

— Szegény kicsikém! . . .

— Ah! ez a kis Margit főnyereményt esz-nált! mondogatták a szomszédok később, mikor látták a lánykát nőni, felvirulni. S bamultak, a

4. községek hozzájárulása körjegyző, orvos stb. költségeihez,

5. pótdadóval való megterhelhetésre vonatkozó kérdések;

B) törvényhatósági ügyekben: 1. a törvényben részletesen meg lesz állapítandó, mely esetekben fordulhat a vármegye, önkormányzati jogainak megóvása céljából, a bírósághoz,

2. a bizottsági tagok választására és a virilista névsor összeállítására vonatkozó kérdések,

3. pótdáchoz való hozzájárulás;

C) a törvényben tüzetesen meghatározandó rendőri kihágási ügyekben a felső közigazgatási bíróság lesz hivatva végleg dönteni;

D) gyámsági és gondnoksági kontencziózus ügyek az első fokú gyámhatósági intézkedések és határozatok, a felső közigazgatási bírósághoz lesznek föllebbvezetők;

E) adó- és illetékügyekben megmarad hatásköre úgy, miként azt az 1883: 43. és az 1889: 18. t. cz. a pénzügyi közigazgatási bíróság részére megállapítják;

F) a tisztviselők elleni fegyelmi eljárás külön törvény által lesz szabályozandó. Legfőbb fegyelmi fórum életbeléptetéséig a közigazgatási bírósághoz azon esetek elbírálása szándékolatik utaltatni, a midőn a tisztviselő magánfél részéről azzal vádolatik, hogy a közigazgatás és önkormányzat rendezéséről szóló törvény 14. §-a ellen vétett (politikai pártgyűlésen, választási mozgalomban való részvétel.)

A fent elsoroltak nem merítik ki a közigazgatási bíróság tervezett hatáskörét, mert ezeken kívül oda lesznek még utalandók: közegészségi, vízjogi, út- és vámügyi, állategészségi, vadászati, erdészeti, halászati, ipartügyi, cseléd- és munkásügyekre vonatkozó kérdések.

III. A bíróság előtti eljárás. Az eljárás akként lesz a törvényjavaslatban megállapítandó, hogy az a bírósági eljárás minden biztosítékait nyújtsa, e mellett azonban a felek részére lehető kevés megterheléssel járjon; e végett a törvényjavaslatban megjelölendő lesz a panasz átvételére illetékes hatóság, a bejelentés határideje, a panaszirat kellékei, a különböző fórumok előtt az eljárás és föllebbvitel módozatai.

Már a közigazgatási bíróságról szóló törvényben is kimondandó lesz, hogy illetékességi vitás kérdések eldöntésére egy bíróság lesz fölláthatandó, a mely a kir. kuria és a felső közigazgatási bíróság tagjai bevonásával alakítandó. Ez a bíróság lesz hivatva dönteni minden illetékességi összeütközés esetén és így a közigazgatási hatóságok és közigazgatási bíróság közt fölmerülő illetékességi kérdésekben is, addig azonban, míg ez a bíróság föllátható lesz, ezt a jogot az eddigi törvény szerint a minisztertanács gyakorolja.

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök továbbá kijelentette, hogy bizonyos esetekben a megyék az önkormányzati jogok szempontjából a közigazgatási bírósághoz fordulhatnak s lehetnek

esetek, a midőn különösen az önkormányzatra vonatkozó ügyekben a törvényhatóság és a miniszter közt előforduló kérdésekben a közigazgatási bíróság lesz hivatva dönteni. A mi a szervezetet illeti, a kormány maga is abban a nézetben van, hogy az akként alakíttassék, hogy az minden tekintetben megnyugtató legyen.

Az államosítás költségtöbblete.

A „Budapesti Hírlap“ írja: Három tényező fogja lényegesen módosítani azt az előzetes költségtervezetet, melyet Szapáry gróf miniszterelnök a képviselőház közigazgatási bizottságával megismertetett. Az egyik csökkentőleg hat az államosítandó megyei közigazgatás költségeire. Ez néhány kisebb megyének, mint önnálló municipiumnak megszüntetése s a szomszédos megyékkel való egyesítése. Beavatott körökben legalább öt megyének megszüntetéséről beszélnek, a mi természetesen a megyei központi kiadásoknál megfelelő megtakarítást fog maga után vonni. Annál nagyobb mértékben fogja a közigazgatási kiadások többletét fokozni a másik két faktor. Nevezetesen annak szükség, hogy a járások tisztviselői személyzetének javadalma az a magasabb legyen, mint a hogy a kormányelnök előterjesztés szerint tervbe van véve. Különösen az alsóbb-rangu járási tisztviselőknél találták a fizetések emelését kikerülhetetlennek s a bizottság egyik tagja ki is számította, hogy ebből mitegy háromszázezer forintnyi kiadási többlet fog származni. Legsúlyosabban esik a latba a harmadik tényező, a kinevezendő körjegyzők javadalma. A miniszterelnök előterjesztésére merőben kihagyata ezt a kombinációból, minthogy a körjegyzők kinevezésének kérdése csak az új közszégi törvény megalkotása után válik aktuálissá. Azonban már a legközelebbi jövőben e törvény is létre fog jönni, s akkor egyszerre ugyancsak tetemes összeggel fogja a körjegyzők kinevezése megnagyobbítani a közigazgatási szükségletet. Összefoglalva mindegyik tényező közrehatását, nyilvánvaló, hogy az adminisztráció új rendszerének teljes kiépítésével legalább is 3½—4 millió forintot fog menni az államosítás következtében előálló többlet kiadásoknak.

HIREK.

— (A király Pécsre jövetele) ügyében járt fönn Budapesten a múlt hét végén Kardos Kálmán főispán, hogy a fogadtatásra vonatkozólag Szapáry miniszterelnökkel értekeztek. Ez alkalommal előterjesztette az itteni megállapodásokat, melyek szerint — mint már jeleztük — a felség június 20-án érkeznek, ek-

kor történnék a székesegyház felszentelése, s másnap délután néptünnepélyvel fejeztetnék be az ünneplés. A miniszterelnök teljesen elfogadta a vázlatos programot, melyet most már a király elé terjesztenek jóváhagyás végett, mire nézve már legközelebb adhatunk bizonyos hírt. Dulánszky megyei püspökünk a hét elején Bécsbe utazott, hogy a királytól az itt tartózkodás részleteiről értesítést nyerjen.

— (A dunántúli közművelődési egyesület) a múlt héten tartotta nagy gyűlést Budapesten Széll Kálmán elnöke alatt. A gyűlés megyénkből tiszteletbeli tagnak — Széll elnök ajánlatára — dr. Dulánszky Nándor pécsi püspököt választotta; az igazgató-választmányba pedig: Aidinger János polgármestert, Perczel Miklós országgyűlési képviselőt és Szily László alispánt.

— (Az első majális) az idén a „Pécsi Dalkoszu“ tartotta vasárnap fönt a Tettyén, a hova ha nem is nagy számú, de szép közönség rándult föl. Egyéb előkelőségek mellett a királyi tábla személyzete is ott hűselt a lombos vadgesztenyefák alatt. A folyton tornyosuló felhők tartották vissza a batortanokat a résztvételtől, különben valószínűleg többen hallgatták volna meg a katonazenekar majálisos darabjait, a „Pécsi Dalkoszu“ néhány ügyesen előadott dalát, melyek közül kettőt — az elsőt és utolsót — a vendégképen működő „Pécsi Dalárdá“-val énekelt. Később, mikor a nap már nyugovóra készült, táncra perdült a fiatalság s nyolcz óra tájban még lámpiónok mellett folytatták a kissé döcögős pázsiton a táncot. Ugy halljuk, hogy a Dalkoszu meg van elégedve az anyagi sikerrel is.

— (Iskolatársak találkozója 10 év után.) Tíz év — így kimondva alig valami, s átélve mégis mily hosszú idő! Tíz év előtt még félig gyerek-emberek, iskolapadból kikerült tapasztalatlan diákok, tíz év után meglelt férfiak, állásokat betöltő, kenyeret kereső családapák, előléptetésre váró lelkészek, orvosok, ügyvédek stb. És ezek a tíz év alatt így megváltozott emberek a tíz év előtt becsületszóra tett fogadásuk folytán most ismét a tíz év előtti diákok lesznek néhány napra, összeseregelve az ország minden tájékáról, hogy a viszontlátás édes örömeit élvezzék s osszák meg egymással, mint a hogy 10 év előtt a keserűségeket, a tanulás gondjait osztották meg egymással. A pécsi főgimnáziumban Inczedy Dénes tanár — most igazgató — vezetése alatt érettségét végzetek, kik 1881. június hó 1-én kapták kézhez az érettségi bizonyítványt — mint ilyenkor már szokás — szintén fogadást tőnek, hogy 10 év elmúltával Pécsen találkozzanak. A találkozó június hó 1-én lesz. Erre nézve Haksch Lajos, lapunk szerkesztője, mint a találkozó iskolatársak egyike, a Pécsen s környékén tartózkod-

mikor György vagy a nevelő karján sétárament, mindig csinosan, divatosan, előkelően öltözködve.

Valóban az ő gyermekévei csupa boldogságban folytak le. Másrészt Györgynek is nagy öröme szolgált az ő apasága. Hiszen a kis leány megérdemelte a szerencsét, a mely neki váratlanul osztályrészlül jutott. Azután napról-napra szebb, kedvesebb, szeretetreméltóbb lett. Elérte már a hajadonkor hatályát. György meg férfivá fejlődött. Mindig benső engedelmes egyetértésben az ő papájával, Margit sajtóságos szabadságot élvezve, nőt föl, s ennek köszönhetette, hogy nem vesztette el imálandó kisgyermekes tulajdonait, míg másrészt műveltsége őt a legtökéletesebb hölgygé avatta.

Egy szép napon arra ébredtek, hogy Margit 17 éves, a papája pedig közel jár a harminezhez. Ezután már Margit viselte a György gazdasága, háztartási gondjait. György pedig bevezette őt a nagy világba.

Története, sajtóságos helyzete, szépsége, rögtön érdeklődést keltettek. Mindenki becézte, mint azelőtt György. A fiatal emberek nem törődve a vagyontalanságával, — a mi ugyancsak ritka eset — törték magukat utánna; boldog lett volna bármelyikök, ha a kezét elnyerhet-

Valóban a kis Margit elmondhatta, hogy burokban született . . .

De lám, egy éjjel György, midőn a hűgöcskáját egy bálban királynőként ünneplelve látta, maga is tovább rajta feledte a szeméit; bámulatos szépnek és végtelenül kedvesnek találta őt.

Mindekkoráig a fiatal férfinak nem mozdult meg a szive. Papa volt, semmi egyéb.

Margitja is mindig így nevezte őt. Ez a gyöngéd, bizalmas, családias viszony állt fönn közöttük elannyira, hogy György most szinte remüléssel látta kebelében megszületni a szenvedélyt, a mely lassankint egy emésztő ellenállhatatlan lázzá nőtte ki magát, a melyen nem tudott többé uralkodni.

Mi örütség! — gondolta magában. — Margit az én leányom, csupán a leányom, nincs jogom őt szeretni! Szinte véteknek tartanám ezt.

No de mindnyájan jól tudjuk, mennyit érnek a józan okok a szerelem hatalmával szemben. Ettől a pillanattól fogva György, a ki tökéletesen ismerni vélte az ő leánykáját, mindig, mindennap, minden órában, minden percben új meg új erényeket, bajakat, kedvességeket fődözt föl benne, a miket nem is gyanított.

— Remek teremtés! — mondogatta. — Én nem is vagyok rá méltó!

A leány nem vett észre semmit. Megőrizte régi elfogulatlan modorát Györggyel szemben, beavatta őt gondolataiba, érzelmeibe, fölriasztotta álmadozásából bohó, kandi kérdéseivel.

György pedig az örütséghez volt közel. Nem tudta tovább visszatartani. Nyilatkozni kellett, vagy meghalnia, középutat nem látott, legalább eldől a sorsa. Egy délután, az ostrom megkezdésére határozta el magát, Margitot komolyan, nyugtalannak találta; kérdezte tőle, mi ennek a különös viselkedésnek oka?

Margit zavarba jött, György pedig minden estüres csavarás nélkül ajtóstul rohant volna a házba.

— Te már egészen nagy vagy, kicsikém, nem gondoltál még arra, hogy férjhez menj?

— Oh papa!

— Nos?

— Mily jó vagy!

— Miért mondd ezt nekem, — kérdezte György, nem tudva, hogy örömeiben, vagy féltelmében reszkessen-e?

— Miért? mert soha, kiskoromtól fogva, nem kellett sokáig várakoznom valamely kívánságom teljesülésére. Mindig kiolvastad a sze-

dók nevében szétküldötte már a meghívókat; fölszólítja tehát azon volt iskolatársakat, kiknek lakóhelyéről tudomása nem lévén, nekik meghívót nem küldhetett, vagy a kik azt kézhez nem kapták, mielőbb tudassák vele tartózkodásuk helyét.

— **(Királyi közjegyzők tisztelgése.)** Vasárnap délelőtt tisztelegtek a pécsi közjegyzői kamarához tartozó királyi közjegyzők B á n f f a y Simon vezetése mellett B l a s k o v i c h táblai elnöknel, ki rendkívül szívesen fogadta őket, s hosszabb ideig beszélgetett velük. Csak hatan jöttek össze, a mi nem valami nagy érdeklődést árul el a közjegyzők részéről a kir. tábla iránt.

— **(Egy híres kuruzsló halála.)** H e r e n d e n, Egerágh mellett, régóta nagy hírből állott K o z m a Ádám, egyszerű földműves ember, a ki ugyan földműveléssel keveset foglalkozott, annál többet kóstolt bele a természet gyógyító titkaiba s mint messze vidék Aesculapja volt ismeretes. Az öreg most meghalt Herenden 75 éves korában. Egész Baranya, de a szomszédmegyék is ismerték, Pécsről is seregesszerű mentek hozzá gyógyító balsamért, már t. i. az alsó néposztályból. Különösen mint csontszakónak volt híre; de mi tagadás benne, bizony belgyógyászzal is foglalkozott, sőt — a mint a szegény emberek megkívánják — kis hókuszpókuszt is kevert a gyógymódjába, mert a nélkül a parasztész nem fogadja el a gyógyítást. Ehez képest a diagnózis sokszor úgy hangzott, hogy „rontás“, „lidércnyomás“ stb.; sok betegségben a „tündérek“-nek is volt részük. De ettől a gyarlóságtól eltekintve, tény az, hogy azért ő értette a dolgát és sok emberen, állaton segített; orvosoktól az ispotályból meghalni hazaküldött betegeket kigyógyított. Az ő halála bizony esemény számba jő azon a vidéken, melynek közrészvéte kísérte az öreg paraszt-doktort a sírjába.

— **(Az ügyvédi kamara köréből.)** A pécsi ügyvédi kamara jelenti, hogy Dr. D a e m p f Sándor pécsi ügyvéd kir. táblai bíróvá történt kinevezetése folytán az ügyvédek lajstromából töröltetett; továbbá, hogy S c h e i b n e r János ügyvéd lakóhelyét Hidasdról a kamara területén belül Gyönkre tette át.

— **(Czégváltotatás.)** A „Kegyelet“ pécsi temetkezési intézet czégét f. hó 1-én „Kegyelet“ első pécsi temetkezési intézet-re változtatta át. A czég jegyzésével Kindl Ferencz és Hártl Ferencz bizattak meg. Rendező ezután is Gindl Alajos marad.

— **(Halálozás.)** Fekete Etel e hó 11-én 19 éves korában elhunyt Pécsen. (Kalváriateza 8. szám.)

— **(Tánczestély.)** A pécsi jogakadémia negyedéves hallgatói folyó é. május hó 25-én a pécsi nemzeti casino helyiségeiben (kedvezőtlen idő esetén a Hattyu-teremben) a Mecsek-

Tettye egyeslet javára zártkörű tánczestélyt rendeznek. A már nagyobbbrészt szétküldött meghívók május 23-ára szólnak ugyan, azonban közbenjött akadályok miatt az estélyt a főnti napra halasztották el s újabb meghívókat is foguak kibocsátani. Belépti díj: személyjegy 1 frt; családjegy 2 személyre 2 frt, több személyre 3 frt. Jegyek válthatók a tánczestély napján Valentin K. fia könyvkereskedésében és este a pénztárnál. A zenét Farkas Sándor nemzeti zenekara fogja szolgáltatni. Föülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, ebbeli igényüket a jogakadémiai olvasókönyvnel (Lyczeum-épület II. emelet) bejelenthetik.

— **(Megható búcsuzás.)** Május hó 8-án búcsuzott el növendékeitől Kristóf József szabolesi káplán és a dunagözh. társaság szabolesbányatelepi közös népiskolájának kilencz éven át lelkiismeretes, buzgó és pontos hitoktatója. A midőn hittani órájára belépett, a tanulók föllálva énekeltek el két szép magyar dalt, énektanítójuk vezetése mellett. Utána egy tanuló búcsubeszédet mondott, melyben megköszönte a hitoktatónak 9 éven át tanúsított fáradságát, nagy türelmét és úgyszeretetét, melylyel az édes hazai nyelven csepegtette a hitigazságokat szívökbe. A tanulók hangos zokogásba törtek ki és a hitoktató szemeiből is esordultak a válás fájdalomnak könnyei. Még az iskola vezetője intézett néhány szót a búcsuzóhoz, s a hitoktató is a meghatottságtól csak nagy nehezen köszönhette meg munkatársainak és tanítványainak e szerény ovációt. Mélyen meghatva távozott a tanteremből a hitoktató, kinek még egy leánya rövid beszéd kíséretében virágcsokrot is nyújtott a hála és szeretet jeléül. Kristóf József kedvesebb emléket aligha vizsgáival Dunaföldvárra, hova áthelyeztetett.

— **(Hymen.)** Domján Izor pécsi könyvkereskedő eljegyezte Ribits Terka kisasszonyt.

— **(A szinkör)** átalakuláson ment keresztül a héten. A szinpadot ugyanis, mely eddig két részből állt: elő és hátsó szinpadból, s melyek közül a hátsó alacsonyabb fedélzetű és szűkebb volt, mint az előszinpad, Somogyi most kibővítette. A hátsó szinpad most ép oly magas és széles, mint a rendes szinpad s teljesen egybe vehető. Így aztán elférnek benne az E m b e r t r a g é d i á j á r a készített gyönyörű díszletek, melyek nagy méretükkel nem lettek volna föllállíthatók a kicsi hátsó szinpadon. Hasznos újítás az is, s ez már a közönségre nézve, hogy Somogyi a karzat-följárókra vastag szalmafonatu gyékényeket tétetett s hasonlóval huzatja be a karzat padozatát is, s ebből már nagy rész készen is van. Azóta a kellemetlen dobogás, különösen a páholyközönség feje fölött, megszűnt a mi különösen a vasárnapi előadásoknak lett máris érezhető nagy előnye.

— **(Választók listája.)** A választók névjegyzékének hivatalból való kiigazítását a kiküldött bizottság f. é. május hó 20-ik napjának délután 3 órájkor a városbázán a közgyűlési helyiségben kezdi meg s június hó 5-ig bezárólag — a közbeneső ünnepeket és vasárnapokat kivéve — mindenkor délután 3 órától 5 óráig folytatja: mit a törvény rendezésén felül, még azon figyelmeztetéssel hoz köztudomásra, hogy habár a választók névjegyzékének összeállítása, illetőleg kiigazítása hivatalból történik, mégis minden jogosított polgár személyes jogának érvényesítése céljából, a főnti határidőben, a kiigazító bizottság előtt, választó-képességének beigazolására a törvény által megkívánt okmányokkal ellátva, személyesen is jelentkezhetik. Megjegyezzük még, hogy a kiigazító bizottság által elkészített választói névjegyzék a központi választmány részéről föllülbírálat s netáni fölszólalásoknak végelintézése után, 1892-ik évre lesz érvényes, s hogy ezen névjegyzékbe csak azokat veszik föl, kik egyéb törvényszerinti kellékeken fölül az 1892-ik évi egyenes állami adót, illetőleg a megfelelő adóhátralékot f. é. ápril hó 15-ig hiány nélkül a főpénztári hivatalban lefizették.

— **(Czellövők ünnepélye.)** Folyó hó 10-én tartotta meg a pécsi polgári czellövő-egyeslet idei megnyitó díszlövését, a mely vig hangulatban s a tagok nagy számának részvétele mellett igen szép sikerrel folyt le. — Délelőtt 10 órakor vonták föl a jelző zászlót; eldördült az első lövés, s ezzel kezdetét vette a fegyverpogás, mely a két déli óra kivételével, mikor is vig lakomára gyűltek össze a lövészek, szakadatlanul tartott egész estig. Ejtetett összesen 800 lövés. Este 6 órakor ismét elcsendesült a löporfűstös lövőtér s az allövész-mester kiosztotta a díjakat. A legszebb mély lövés díját Erreth Kálmán lövész-mester nyerte el. Körlovések díjait nyerték: 1. díjat Sági Gyula, 2. díjat Keszler Árpád, 3. díjat Hillebrand Ferencz, 4. díket Zelms Gyula, 5. díket Maggi Ágoston, 6. díket Reiszner Nándor, 7. díket Orbán Márton, 8. díket Beck Gyula.

— **(Jövedelmi pótdadó kivetés.)** Pécs szab. kir. város hatósága köztudomásra hozza, hogy az általános jövedelmi pótdadó lajstromok az érvényesítési záradékkal együtt f. évi május hó 12-től 8 napon át a pénztári hivatalban megtekinthetők.

— **(Áthelyezés.)** Az igazságügyminiszter ¹. A r g a y alügyészt, ki csak rövid ideig tartózkodott városunkban, Szolnokra helyezte át.

— **(Szőlők pusztulása.)** A phylloxera mellett újabban a dematophora is hozzájárul a szőlő pusztításához, mint a hogy erre már több ízben röviden és hosszasan is figyelmeztettük a szőlőgazda-közönséget. Legutóbb Gyódon, hol különben a phylloxera is keményen állja a helyét, és Pellérd község szőlőterületén konstatál-

memből. Oh papa, te olyan vagy, mint a gondviselés!

S a nyakába csimpaszkodott és össze-viszsa csókolta. György megrökönyödött. — Világos, hogy ha Margit őt szerette volna, nem mutatná ki ennyire a gyermekies gyöngédségét. Halotthalványan kérdezte:

— Talán szeretsz valakit?

Margit nem vette észre, hogy reszketnek a papája kezei, mily könnyecseppek ragyognak szempilláin s a hangja fuldokló, mivel ő maga is zavart volt egy kissé, — és nem tudta, hogy kezdje az „első gyónást.“

— Igen, válaszolt lesütve, s ismét föl-emelve szemeit Györgyre.

— Ah, mormogta ez, alig rejthetve el fölindulását. — És ki az?

— Ki az, papa?

— Szeret téged?

Nem tudom, de azt hiszem.

— Mondta?

— Ah papa! Nem merte; azután ha a te engedelméd nélkül mondta volna nekem, nem is szeretném többé.

György szavakat keresett, hogy érzelmeit kifejezze. Margit feleleteiben volt egy szó, a mely őt iszonyuan gyötörte, ámbar már hozzá

volt szokva. Az a bizonyos „papa“ volt az, ez a kegyetlen, örökös refrain.

— Margit! — kérdezte végül — nem csálódol önmagadban? A te korodban szerelemnek vélünk holmi futólagos felhevülést is.

— Ugy szeretem, hogy inkább meghalok — nem, inkább kolostorba megyek, mint másé legyek, mint az övé! — felelt a leány oly határozottsággal, mely megreszketetté Györgyöt.

— Jól van. A neve?

— Hogy mondjam én azt meg?

— Csak mond meg, kérlek.

— Preville Róbernek hívják.

— Majd tudakozodom fölöle; megbizonyosodom, hogy szeret-e viszont, s ha igen, felesége lesz egy hónap múlva.

— Ah papa! mondom, olyan vagy, mint a gondviselés! — kiáltotta Margit és tapsolt örömeiben.

*

György elhagyta a leányát és dolga után látott. Meggyőződést szerzett fölöle, hogy Preville valóban szereti Margitot, s elvonná hozomány nélkül is. Megbizta jegyzőjét, készítsen okmányt, a melynek értelmében ő Margitnak 5000 frank évi járadékot biztosít. Azután mindent elintézett az esküvőre nézve, megbizta a

régi gyámját, hogy vezesse oltárhoz a menyasszonyt, néhány sorral pedig tudatta ez utóbbival, annak elkerülhetetlen szükségét, hogy ő Páris elhagyja.

Nem volt képes elviselni a szerencsétlenséget. Indiába hajózott azzal a föltett szándékkal, hogy valamiképp előli magát, — meg akarta kimélni Margitot a lelkifurdalásoktól, ezért legjobbnak vélte, ha nyomtalanul eltűnik. Ne tudják, hova lett.

*

Margitot villámcsapásként érte a rögtöni elutasítás híre.

— Hogyan? Éppen abban a pillanatban, midőn én férjhez akarok menni, ő kényszerítve van elutazni?

Sietett a jegyzőjéhez.

— Nem hagyott számomra Caillavet ur valami levelet?

— De igen, kisasszony.

— Mutassa, kérem!

Egy nagy fekete borítékot adtak a kezébe. Margit fölszakította, elolvasta és szétépte.

— Kisasszony, mit csinál?

— A végrendelet! S az én javamra! — kiáltá Margit fájdalmasan. Esméletlenül hanyatlott a pamlagra. Majd azzal az erélylyel, a m

tatott a dematophora, mely mindkét helyen nagy mértékben lépett föl.

(**Báró Bémer Pál.** †) A nagyváradai egyházmegyének ismét egy halottja van, mely gyászcsapot a mi megyénkben is nagy részvétet keltett. Vasárnap hozta a táviró azt a hírt, hogy báró Bémer Pál váradai apátkanonok hosszú szenvedés után f. hó 10-kén 71 éves korában elhunyt. A megboldogult a pécsi egyház-megyében kezdette meg pályáját, a melyre igaz hivatás érzete vitte őt. De nem-sokáig káplánkodott nálunk, mert egy pár évi itteni működése után a nagyváradai egyházmegyébe ment át, a hol csakhamar fölismerék a fiatal áldozópap kiváló tehetségét és ismereteit. 1844-ben a nagyváradai püspökségnél ceremonialis, — rá egy évre pedig szentszéki jegyző; később püspöki titkár, továbbá szentszéki ülnök lett. 1869-ben pedig a felség a nagyváradai stallummal ajándékozta meg, s rá egy évre a szent Mihály arkangyalról nevezet gáborjáni apátsággal. Bémer egyike volt a nagyváradai káptalan legkiválóbb tagjainak, ki sokat áldozott jótékony czélokra és nagy barátja volt az iparnak és a szépművészeteknek. Leereszkedő, nyájas modorával — daczára, hogy arisztokrata volt — általában mindenkinek megnyerte tiszteletét és szeretetét, püspökeinek udvarában pedig ugy-szólván napos vendég volt. Az egyetemi tanács ép e napokban akarta őt jubiláris diszoklevéllel kitüntetni, miután a jövő hó 9-ikén lett volna 50 esztendeje annak, hogy Bémer a budapesti tudományegyetemen a bölcsészet doktorává avattatott föl. Ezt azonban megakadályozta hirtelen halála. A megboldogultnak sok barátja és paptársa volt a pécsi egyházmegyében, kik közül már sokan meghaltak. Az élő jó barátokat legutóbb tavaly nyáron látogatta meg, többek közt Troll és Fesztl kanonokat is. Temetésén — hir szerint — a mi egyházmegyénk is képviselve lesz.

(**A Merkur átvonulása a nap korongján.**) Érdekes csillagászati esemény folyt le vasárnap reggel az égboltozaton. A későn kelő város tudomást se vett róla, a korán kelő sem vette észre, hacsak a naptár előre nem figyelmeztette rá s erős távcsővel meg nem ostromolta a fölbukó napot. A tűnemény abból állott, hogy a Merkur bolygó a kora reggeli órákban átvonult a nap korongja előtt, melyen mint apró fekete pont volt látható. Jóval öt óra után a fölkelő napnak a távcsővön keresztül fehér papírlapra vetetett képén látható is volt már a fekete pontocska, mely lassan növekedett s körülbelül 6 órakor el is ért a naptányér feléig; Hanem aztán a további processust elfődték a csillagászati jelenségek rendes megfontói, az irigy felhők, s azontul nem is lehetett látni tisztán sem a napot, annál kevésbé az előtte tánczó apró pontot. A tűnemény csak minden nyolcz esztendőben ismétlődik.

neki oly felsőbbiséget kölcsönözött, elkezdte megfontolni a dolgot . . . Emlékezett. Eszébe jutott annak a beszélgetésnek minden szava, a mit házasságáról folytattak. Halkan mormogta:

— Ő szeretne engem?

Pillanatnyi szünet mulva hozzátette:

— Uram! semmisítse meg a házassági szerződésemet is, a mit már elkészített.

Hazatérve, így szólt nevelőnőjéhez:

— Lenoux kisaszony, egy óra mulva utra kelünk Marseillesbe.

S másnap a Novailles szállóban, éppen midőn György parancsot adott, hogy málhát szállítsák hajóra, Margit lépett a szobájába.

— Ah, papa, mily gonosz vagy te!

— Margit! Te itt vagy?

— Igen Caillavet György ur, itt van az ön leánya, a ki utoljára szólítja önt papának, a ki már elfeledte Preville urat, fölébredt az álmából . . .

— Margit vigyázz! Ne üz ebből játékot!

— Nem játszom György, hidd el! — viszonzá Margit jelentős hangnyomattal. — Az én papám nem létezik számomra többé. Elment Indiába. Isten veled, papa! Hozott Isten György! . . . Csitt, szót se! . . . Mindent tudok!

(Francziából.)

(**A tábla-bírák divatban.**) Nálunk is csak úgy vagyunk a mi kir. táblánkkal, mint azokban a városokban, ahova kir. tábla telepedett le. Az emberek naphosszat megbámulnának egy-egy idegennek látszó uri forma embert, ha az ráérne naphosszat bámultatni magát. A táblabírák most a divatos egyéniségek. Mindenki őket nézi, s ha egy ilyen arcú ember valahol megfordul, hűsz fej is utána fordul aztán összekertül egy csomóban s a fejek gazdái elengedhetetlen kötelességnek tartják megkérdezni, hogy: Ki ez az úr? Nem táblabíró? Természetesen — mert az emberek egyformák — másutt is így van. S hogy így van, bizonyítja a „Kolozsvár”, mely a következő mulatságos adomát közli:

„Mikor a kolozsvári egyetem megnyílt és a közérdeklődés az ide özlő tanárok köré csoportosult, egy napon Teleki Sándor ezredes a főtéren sétált a megboldogult Haray Viktorral. Haray alázatosan köszönt valakit. Teleki is megemeli a kalapját. — Kinek köszöntél Viktor? Kérde a gróf, ki némileg rövidlátó. — Egyetemi tanárnak! válaszolt a kérdező. Néhány perc mulva Haray megint nagyot köszön. A gróf hasonlóképen. — Hát ez ki volt, Viktor? — Ez is egyetemi tanár! Így ismétlődtek a köszöntések hatszor nyolczszor. Végre Teleki megsokalta a dolgot, megállt és így szólt. Harayhoz: — Te Viktor! . . . Én nem bánom. Jöjjön még három egyetemi tanár. . . De ha aztán még csak egy is jönni talál, én téged úgy. . . Az ezredes egy könnyen érthető mozdulattal fejezte be a mondatot. Aztán nem jött több egyetemi tanár. — Most a táblai bírák vannak olyan divatban mint tizennevezer év előtt az egyetemi tanárok. És a Haray Viktor tréfája minden lépten-nyomon ismétlődik. — Ki az? Kérde, ha az utczán egy idegen arc tűnik fel. — Nem tudom. . . bizonyosan táblai bíró. — Hát ez? Nem ismerem. . . meglehet, hogy táblai fogalmazó, vagy tanácsjegyző. A kinek arcza ismeretlen és kabátja jó — az mind gyanuba jön, hogy a táblához tartozik. Ilyenformán tegnap este egy tömegesen látogatott étkező helyiségben negyvenöt táblai bírót és harminczkét fogalmazót számláltunk össze. — De ez már csak nem táblabíró? Kérdezték, mikor a hetvennyolczadik idegen lépett be. — Csakugyan nem az. . . de távoli ismerőse egy táblai tanácselnök sógorának. Most állítjuk össze a kolozsvári tábla létszámának a kimutatását. E szerint eddigelé van: kétezeröttszáz bíró; négyezer fogalmazó; kilencszázötven tanácsjegyző és mindezeknek ezerszázhusz felesége, leánya és anyósa. Valószínű, hogy ezek a számok még tetemesen szaporodni fognak, a míg csak a Teleki gróf példájához nem folyamodnak az emberek.

A pécsbányatelepi óvodára Péhm Kristóf plébános kezeihez folytatólag a következők adakoztak: Albrecht főherceg jószágigazgatósága részéről Magyar-Óvárról 10 frt, ugyanonnan a m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága részéről 1 frt, esztergomi érsekség részéről 50 frt, monostori Erreth Antal Pécsről 5 frt, Erreth Teréz 2 frt, Erreth Kálmán 2 frt, Pintér József 2 frt, Erreth János gyógyszerész 2 frt, Biedermann nagybirtokosnő Úszógról 30 frt, Budapest főváros t. tanácsa 10 frt, Kaposvár város 95 kr., összesen 114 frt 95 kr. Az előző összeg 151 frt 70 kr. Fösszeg 266 frt 65 kr.

MŰVÉSZET IRODALOM.

A becsület.

Szinmű 4 fölvonásban, írta: Sudermann H.

A német drámairodalom újabb időben nagyon kétes sikertű darabokat produkált. Egy részük már halva született, a másik rész pedig csak ideig-óráig tartotta fenn magát a színpadokon, arra meg alig volt eset, hogy egy-egy, habár odahaza jelentékenyebb sikert aratott mű a német határokon túlra is eljutott volna, nem számítva a mi nemzeti színházunkat, mely a paritás tágran értelmezett elvénél fogva bizonyos időközökben be-be szokott adni a jó magyar publikumnak egy kis unalomra való, felejtven, hogy a magyar ember nem tudja megemészteni a német konyhán főzött eledelt.

Sudermann berlini írónak „Becsület” című 4 fölvonásos társadalmi színműve, mely színikörünkben ma kerül színre először, kivételt képez az általános szabály

alól, mi azon körülményben leli magyarozatát, hogy a különben nagytehetségű író szakított a hagyományos német chablon sentimentalizmussal s darabja megírásánál mintaképpül a francziák által sikerrel kultivált formát választotta, mert hiába a mai világban a jó alapeszme s széles látókörű tudás mellett az a fő, mi k é n t tálalják föl a publikumnak, milyen a kidolgozás. A „Becsület” nagy hatása mindazonáltal nemcsak e jeles tulajdonságaiban rejlik. Hatalmas szellemmel állítja pellengére bár a realizmus riktó festése mellett az általános becsület-fölfogást, mely manapság az örök igazság ellenére a társadalomban divatozik. Eszméi újak és meglepők, érvelése igaz s meggyőző, a következmény le-sújtó. De lássuk magát a dióhéjba szorított mesét.

Az öreg czimerfestő Heinecke (Dezséri) és felesége (Bodroginé) nem tudnak hová lenni a boldogságtól a fölötti örömeikben, hogy egyetlen fiok Róbert (Pethes) haza érkezett Indiából, hol a Mühlíngk nagykereskedő czég megbízottja gyanánt nagy anyagi sikerrel működött. Alig van azonban itthon, borzasztó tapasztalatokat kénytelen szerezni családja becsületfölfogása tekintetében. Rajongásig szeretett legfiatalabb nővére Alma (P. Szép Olga) a munkás családok körében uralgó rossz nevelés következtében öntudatlanul romlott leánygyá vált s Kurt (Szilágyi) ajándékai által elcsábítatva kedvesévé lett, a mit a nyomorban fetregő szülők dicsőségnek tekintenek, a nélkül, hogy fölemelkedni képesek volnának annak tudatára, miszerint ez tulajdonképen a legnagyobb foku elvetemedettség. A becsületérző fiu azt akarja, hogy Kurt vegye nőül súlyosan kompromittált nővérét s ez által hozza helyre becsületét, az öreg Mühlíngk azonban 40 ezer márkát fizet a családuak, a mire ujjongó örömben törnek ki az élődsi családtagok s valósággal ünneplik a szerencsés Almát. Róbert kétségbeesetten könyörög apjának, hogy adja vissza a becsstelenség díját, de ez hallani se akar róla, sőt idősebb nővéreinek (Szilágyiné), ki ez ügyben a kerítő volt, a férje, egy élődsi naplopó (Pintér) ki is akarja dobni a házból, a miért meg akarja őket fosztani a nagy összegtől, melyből mindegyik kivenni reméli a maga jogos részét. Ekkor aztán Róbert arra határozza magát, hogy lelövi a csábítót; de közbelép barátja Trast Zárberg gróf (Somogyi), kivel Indiában ismerkedett meg, s nem engedti megtörténni ez oktalanságot. A 40 ezer márkát átadja neki, hogy dobja szeme közé a csábítónak s arra bírja, hogy fordítson hátat a romlott vén Európának s térjen vissza a civilizálatlan Indiába s lásson a munkához, mint azelőtt. Róbert megfogadja a tanácsot s beszámol a czégnek a keleten kifej-tett működése eredményéről, mely alkalommal a czég — hálából buzgó munkálkodásáért — rövid úton elkergeti, sőt midőn a 40 ezer márkát visszaadja, azzal gyanúsítja, hogy e pénzt a czég megkárosításával szerezte. Róbert erre pisztolyal rárohan a rágalmozó Kurtra, de a főnök lefogja; a zajra besiet az egész család, Lenorával (Angyal Ilka) egyetemben, ki szereti Róbertet s ki ép úgy megutálta a hazugságot, önzést, előítéleteket családjában, mint amaz a magáéban az aljasságot. Mikor minden kötél szakad s Róbert sok viharos és idegrázó jelenet után csakugyan azon a ponton van, hogy mindentől megválnék, a leány kezét nyújtja neki s vele együtt akar távozni az új világba. Minthogy Trast gróf társának fogadja Róbertet, sőt örökösének szemelte ki, a Mühlíngk-család gondolkozása is megváltozik irányában s a fiatal pár új reményekkel távozik az ó-világból, hogy egy szebb élet felé evezzen.

Szinészet.

Kocsis Etelka föllépte. A másod-énekesnő-válság, mely Hevesi Janka önkényes megválasával beállott, arra készítette Somogyi igazgatót, hogy próbaszereplésre léptessen föl énekesnőket, kiket az üresen álló szerepkörre ajánlgatnak. Elsőnek Kocsis Etelka k. a-t léptette föl, ki a népszínház kötelékéhez tartozott s annak igazgatósága is készíti elő a színpadra, előbb természetesen a vidékre küldvén őt, hogy ott rutint szerezzen. A kisaszony eddig két ízben lépett föl, pénteken és szombaton, két igénytelen szerepben, s hozzá mindkettő egy és ugyanazon zsánerű, melyekben nehéz a szereplőnek is kifejtetni képességét, de nehéz nekünk is itélnünk a ki nem fejthetett képesség fölött. A két Konti-féle operettben, a Királyfogásban és a S u h a n e z-ban hallottuk a vendégtől

a mellék-énekeket. Annyit konstatalhatunk, hogy hanganyag és énekelni tudás dolgában cseppet sem áll Hevesi Janka mögött, kit pedig itt elég jó énekesnőnek tartottak és szívesen hallgattak. Sőt az az előnye van az előbbi mellett, hogy — magyar ajku lévén — kiejtése szabatos, a prózában van bizonyos skálája az érzelmei kifejezésére, értelmesen deklamál, elevenen, bizonyos önállósággal mozog s játszik a színpadon. Összegezve a látottakat és hallottakat: ha a kezdő színésznő túl lesz a természetes elfogódás stádiumán, ha tapasztalait a sokat játszás bőviteni fogja, főleg ha leszokik egynémely modorosságról, melyek már mint ilyen kezdetben is meggyökerezni látszottak, ha az arczjátékban is, melylyel most még épséggel nem rendelkezik, gyakorolja magát: rövid idő alatt a jobb másodénekesnők sorába küzdheti föl magát. A többi aztán magától jön. A nagyszámú közönség is mindkét estén rokonszenvesen fogadta a kissé még bátortalan énekesnőt, kinek tisztán csengő hangja s máris ügyes koloratúrája jó hatást tett a hallgatóságban.

Fityfirity. Ezt a furcsa czímet adta Rella Iván annak a félbecsű népszínművének, melyet vasárnap adtak először a pécsi színpadon. A fityfirity Sárának, ennek az eleven, folyton daloló, majd kaczagó, csacsogó, majd meg siró-rívó leánynak volna a mellékneve, a mit azonban nem igen emlegetnek a színpadon. A fityfirity a mindene a darabnak, de csak akkor, ha Blaha Lujza a fityfirity, mint a hogy Rella a többi hasonló népszínműíró kollegája módjára, neki is irta e szerepet s vele a darabot. Ezzel fogva a vidéki fityfirityeknek nehéz a helyzetük, ha egyéniségük nem illik egészen bele a szerep csapongó érzelmi világába. **Honti Mariska** sok igyekezettel játszta meg ezt a folyton a színpadon ugránczó alakot s kapott is érte sok tapsot. A többi szereplők közül **Dezsőrit** és **Szilágyi Bertát** emeljük ki. Előbbi jóízű komikumával gyakran megnevettette a telt házat, utóbbi az Erzsók asszony szerepében jó drámai alak volt.

A nagymama előadására hétfőn a közönség egészen megtöltötte a színpadot s igen jól mulatott Csikynek e kedves vigjátékán.

Kocsis Etelkát — mint értesülünk — Somogyi már szerződtette is a másodénekesnői szerepkörre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtárszék tárgyalás. A jelen év meglehetősen foglalkoztatja azon egyéneket, a kik az esküdtárszék tagok listájába fővételtek, a mennyiben az idén már harmadizban nyílik alkalmuk kimondani, hogy a sajtó útján közzétett és inkriminált cikkek szerzői vétkesek e vagy sem. Tegnap **Rédei Károlynak** a „Siklós és Vidéke“ czimű hetilap szerkesztő-kiadó-jának **Máté Balázs** ref. lelkész ellen indított vádjá fölött döntött a helybeli esküdtárszék. A sajtó-bíróság **Sávelel Kálmán** törvényszéki elnök elnöklete alatt **Lukrits Ignác** és **Angyal Pál** bíróból állt. **Jegyzők** voltak: **Peitler Imre** és **Sonnevend Frigyes** dr. széki aljegyzők. Az esküdtárszék a következő tagokból alakult meg: **Kosztány Ignác** dr., **Pleining Ferencz**, **Tauszig Zsigmond**, **Feiler Mihály**, **Tamássy Ferencz**, **Várady Ferencz**, **Lenkei Lajos**, **Nemes Vilmos** dr., **Zsolnay Imre**, **Székely Róbert**, **Szántó Antal** és **Beck Gyula**. **Póttagok** voltak: **Suba Ernő** és **Csigó János**. — A vádlottat **Egry Dezső** ügyvédjelölt, míg a magánvádlót **Jobst László** dr. képviselte.

Mindenekelőtt a vádlottat hallgatták ki az általános kérdésekre nézve; magának az ügynek taglalását a védelemnek tartotta fönn. A vádlevél a „Pécsi Figyelő“ 1890. évi július 23-án és aug. 9-én megjelent nyilttéri cikkeken alapult, melyekben **Máté Balázs** a S. és V. szerkesztőjét — a vád szerint — rágalmazta és becületében sértette. Ezen vádlevél fölolvasása után a két inkriminált cikket olvasták föl, nemkülönben a védő kérelmére a S. és V. czimű lap múlt évi jul. 27. és 30. számaiban megjelent nyilt leveleket is, mint a melyek a vádlott cikkeivel szoros összefüggésben vannak. A védő ezenkívül viszonyvadás is akart emelni magánvádló ellen, a mitől őt azonban a sajtóbíróság elűtötte. A vádló képviselője semmiségi panaszt jelentett be az alapon, hogy a sajtóbíróság a védő által fölolvasatni kért közlemények fölol-

vasását elrendelte. A vádló és védő előterjesztésére még két más, a S. és V.-ben régebben megjelent cikket olvastak föl, mint a melyek kiinduló pontjairól szolgáltak a nyilttéri polemiának.

A fölolvasott cikkek közül a következők tűntek ki: A S. és V.-nek február 23-iki számában **Jakab Ferencz** kistótfalusi polgár aláírásával közlemény jelent meg, melyben **Máté Balázs** arról vádoltatott, hogy elhalálozott **Jakab Józseftől** minden egyházi szertartást megtagadott, hacsak dupla stólát nem fizetnek érte. **Máté** ennek ellenében ugyanazon lap 9-ik számában úgy védekezett, hogy ő kész volt **Jakab Józsefet** eltemetni, csak hogy őt ettől visszatartották. A temetést különben sem szokás a reformátusoknál a lelkészsel végeztetni; rendesen a kántor végzi azt el. **Máté Balázs** ezen cikkét a szerkesztő **Máté** szerint igen borsos áron számította és így vádlott azon gondolatra jutott, miszerint **Rédei Károly** bujtogatta föl **Jakab Ferencz**et, hogy ezáltal anyagi hasznot huzzon, és hogy egyáltalában miudent elkövet, csak hogy nyilttéri cikkek díjaival zsarolhasson. Ezen véleményét a „Pécsi Figyelő“ nyiltterében közzé is tette, mire **Rédei** lapjában ezt megczáfolni iparkodott. Erre aztán **Máté** ismét egy hosszú nyilttéri közleményt hozott napvilágra, melyben a S. és V. szerkesztőjét és lapját alaposan ledurongolja, visszamondogatván neki még keményebben mindazt, a mivel az őt saját lapjában traktálta. Ezen cikk után **Rédei Károly** a pécsi kir. törvényszékhez, mint sajtóbírósághoz fordult, hogy esküdtárszék tárgyalás döntse el ügyét.

Máté az elnök kérdésére elismerte, hogy az inkriminált cikkeknek ő a szerzője, ő eszközölte közzétételüket és a felelősséget értők elvállalja. Azon kérdésre, hogy ama bizonyos közlemény miatt, melyben arról vádoltatott, hogy egy hívet vonakodott eltemetni, miért nem indított sajtópört, **Máté** úgy nyilatkozott, hogy az esperesnél vizsgálatot kért maga ellen, az pedig őt ártatlannak találta, **Jakab Ferencz** pedig tíz elűjáró előtt bocsánatot kért tőle.

Vádló képviselőjének indítványára fölolvasták még a siklói szolgabíró bizonyítványát, melyben igazolja, hogy a kérdéses temetés pap és tanító nélkül ment végbe.

Ezek után a tanukihallgatás vette kezdetét, bár jóval kevesebb tanuval, mint a mennyit berendelték. A 32 tanunak behívott egyén közül a sajtóbíróság csak tizenhárom tanut tartott szükségesnek kihallgattatni, és ezeken kívül még két szakértőt: **Taizs József** és **Engel Lajos** nyomdatulajdonosokat.

Vádló és vádlott semmiségi panaszt jelentettek be a miatt, mért a sajtóbíróság nem engedte a hivatkozott tanukat mind kihallgattatni. A törvényszék megállapítván a tanukhoz intézendő kérdéseket és elbocsátván a kihallgattatni nem szándékolt tanukat, legelőször is **Szabó Ferencz** polg. isk. igazgatót hallgatta ki, a ki **Rédei Károlyt** épúgy mint az utána következő tanuk, u. m. **Jancsics Sándor** takarékpénztári könyvelő, **Novák Sándor**, takarékpénztári igazgató, **Neubauer János** kir. adótárnok, **Fölkér János** telekkönyvvezető, **Henk Antal** állatorvos, jellemes és tisztességes embernek ismeri. **Jakab Ferencz** tanu kistótfalusi földmives azt állította, hogy a S. és V.-ben megjelent cikket egy előtte ismeretlen egyéniség irta, ő csak aláírta. Különben **Mátéval** ellenséges viszonyban áll, mert ő református létére gyermekeit is katolikus vallásban neveltette, a miért a lelkész haragját vonta magára. Az, hogy testvéreinek temetésénél ő a papot visszautasította, szerinte nem igaz. **Lóggó Ferencz** tanu, kistótfalusi földmives azt vallotta, hogy a temetésről szóló cikket egy telekkönyvi írnok irta; a temetés pap és tanító nélkül botrányt keltett. Haragban nincs vádlottal, de bosszus reája.

Mint hogy az idő ezen tanuk vallomásainak befejeztével már jó későre járt, **Sávelel** elnök a vádló és vádlott képviselői által fogalmazott kérdőpontokat terjesztette a szakértők elé, s azal a tárgyalást d. u. fél 2 órakor egy óra tartamára fölfüggesztette.

A tárgyalás újlag való megnyitásakor **Taizs József** és **Engel Lajos** szakértők úgy nyilatkoztak, hogy **Rédei** túlságos sokat és a szokásnak nem megfelelőleg számította föl a lapjának nyiltterében megjelent közlemények díjait.

Koharits József siklói jegyző, **Pammer Péter** siklói néptanító, **Turi Lajos** gyűdi ref. lelkész, **Reisz Adolf** dr. gyakorló orvos és **Bognár**

Péter földmives tanu a S. és V. czimű lapot személyeskedőnek, irodalmi színvonalon alul állónak, piszkos támadások fészkeének tartják.

Vége **Jobst László**, vádló képviselőjének vádindítványára került a sor. Szerinte magasabb posztóju egyének azért fordulnak a sajtóbírósághoz, mert a különböző cikkek által keletkezett közbeszédet akarják evvel elhallgattatni, a mely sokszor nagy hatással van az egyének társadalmi életére. A ki megtorlást nem keres, izoláltan fog állani a társadalomban, mint megvetett egyén. Siklóson mindenféle visszasságok uralkodtak, a melyeknek föltüntetésére szükség volt a S. és V. czimű lapra. E lap azzal, hogy ama bizonyos temetési cikket közölte, elérte azt a magaslatot, melyet elérnie kellett. Nagy hálátlanság volt **Máté** részéről, hogy azt a hazafit, kit akkor eltemetni kellett volna, csak dupla stóllával akarta eltemetni. Az inkriminált cikk megtámadta **Rédei** becületét és rágalmazta őt, s most kénytelen az esküdtárszékhez fordulni, hogy igazságot nyerjen.

A vádbeszéd után **Egry Dezső** ügyvédjelölt, védő emelt szót, ki nek ez volt első törvényszéki védőbeszéde, s a szépen fogalmazott „szűzbeszéd“-del általános tetszést aratott. Kiemelte, hogy **Máté** az ellene **Rédei** által intézett támadással szemben kénytelen volt hasonló támadásra. Birálta a vádat s kimutatta, hogy az inkriminált közlemények sem rágalmazást, sem becületsértést nem foglalnak magukban. A beszéd vége a „Siklós és Vidéke“ irányára föltött bírálat volt, melylyel a védő azt igyekezett kimutatni, hogy védenze csak egyik áldozata a magánvádló hírlapi támadásainak. A védőbeszédet a hallgatóság végül megéljenzte.

Magánvádló ügyvédje megengedi, hogy vannak Siklóson olyanok, kik a „Siklós és Vidéke“ czimű lap irányát nem helyeslik; az azonban tagadhatatlan, hogy ezen újságra nagy szükség volt, tekintetbe véve az ottani körülményeket. Vádlott képviselője föntartja magának a mondottakat s kéri az esküdtárszék határozatát. Erre az elnök a tényállást összegezte s föltette az esküdtárszék tagjainak a kérdéseket, mire az esküdtárszék visszavonult. Körülbelül fél órai tanácskozás után **Pleining** er, mint az esküdtárszék elnöke, kihirdette a verdiktet, melynek értelmében az esküdtárszék következőkép határozott:

I. Az első cikkekre vonatkozólag: Meg vannak e győződve lelkiismeretükben, hogy a „Pécsi Figyelő“ 1889. évi jun. 6-dikán megjelent számában foglalt közlemény szerzője vádlott-e? **12 igen.** 2) hogy abban becületsértés foglaltatik-e? **7 igen 5 nem.** 3. hogy a becületsértésben vétkes-e? **4 igen 8 nem.**

II. A második cikkekre vonatkozólag. 1. Meg vannak e lelkiismeretükben győződve, hogy a „Pécsi Figyelő“ 1890. augusztus 9-én megjelent számában foglalt közlemény szerzője vádlott-e? **12 igen.** 2. Hogy az említett cikkben rágalmazás foglaltatik-e? **6 igen, 6 nem.** 3. Hogy az említett cikkben foglaltatik-e becületsértés? **11 igen, 1 nem.** 4. Hogy vádlott vétkes e a rágalmazásban? **2 igen, 10 nem.** 5. Vétkes-e vádlott a becületsértésben? **6 igen, 6 nem.**

Elnök kérdésére a vádlott képviselője kijelentette, hogy a tárgyalás folyamán benyújtott semmiségi panaszt visszavonja. Erre a törvényszék visszavonult, s rövid tanácskozás után elnök kijelentette, hogy a kir. törvényszék **Máté Balázs** ref. lelkész fölmenti. Vádlót pedig elmarasztalja a tanuk részére 104 frttal és **Egry Dezső** vádlott képviselője részére 35 frttal. Vádló a törvényszék határozatában megnyugodott és nem nyújtott be semmiségi panaszt, valamint az előzőket is visszavonta. A tárgyalás d. u. fél hatkor ért véget.

VEGYESEK.

— **A budapesti virágkiállításról** vetünk értesítést. E szerint a jury már kiosztotta a díjakat, különösen említendőnek találja levelezőnk azon körülményt, hogy a „magtermelésben“ igen nagy volt a kiállítási verseny s vetelkedtek a magkereskedők, minél tökéletesebbet produkálni s így az első díjat elnyerni. Daczára azonban az erős versenynek, ez alkalommal is, mint amint az előző évek kiállításainál történt **Mauthner Ödön** a **József főherczeg** udvari szállítója nyerte el a legmagasabb kitüntetést: a „védnöki érmet“, míg a többi magkiállítók csak

a harmadik díjazásra lettek méltatva. A ki ismeri a védnöki éremmel kitüntetett eme fővárosi cézert, s látta valaha a gödöllői királyi nyaraló pázsitot vagy megszemlélte 1885-iki országos kiállítás területén volt pázsitot, vagy végig sétált a főváros gyöngyén, a megragadó Margitszigeten s látta ott azt a zöld bársony — fügyepet, — melyet mindenikének magvát a Mauthner magkereskedése szolgált; nem csodálkozhatik, hogy a legmagasabb kitüntetés őt érte; mert e céznek magtermelése oly magasan áll, hogy hazánkban ma már az erfurti magokat teljesen kiszorította s azt főleg a magvak kitünősége, az árak olcsósága, a pontos kiszolgálás és elegáns expedítio által érte el Mauthner, kinek jelenlegi kitüntetéséhez a legmelegebben kívánunk szerencsét.

— **A visszatért gólya.** Jandricsek Gyula temesvári gyárkúlvárosi lakos a múlt nyáron egy kis gólyafiat nevelt fel. Az anyagólya nem tűrte meg fészeken és a földre vetette le. Jandricsek a kis árvaát ápolás alá vette s az rövid idő múlva annyira kifejlődött, hogy mikor a többi társai elvándoroltak messze-messze tengerekre jobb kazát és melegebb éghajlatot keresni, ő is utának repülhetett. A jószívű ápoló, mielőtt árva gólyáját a nagy utra engedte, egy félkör alakban meghajlított bádoglemezt erősített háttára úgy, hogy az a repülésben ne akadályozza. A lemeze e sort írta: „Árva vagyok, nevelőm: Gyula!” A gólya kelepelve szállt föl és miután néhány körülrepült a háznak tájékát, a légáramlatba vetette magát és elrepült messze, messze tengerekre s ki tudná megmondani, hol és merre járt, ha a kis bádoglemez el nem árulná. A napokban visszatért a gólya s fáradtan szállott le Jandricsek udvarába. Az ápoló a mint kis árva gólyáját meglátta rümmel sietett ölelésére. A bádoglemezt épségben találta, sőt még egy vékony aranyzsinnyel meg is volt erősítve. A reá írott szavak is megszapordtak. A másik sorban ez áll: „Cyprus, Don Peurdioa Alfonso.” Tehát a gólya hosszú útjában elfáradott s a Cyprus szigete körül evező hajónak árboczára eshetett. A jószívű hajóskapitány nem hagyta elveszni, hanem ő is ápolta s kihagyta pihenőre az utnak fáradalmait. Arra engednek kővetkezten a sorok melyek egy vihartól megedzett, erős férfikarnak, szilárd vonásait árulják el. Még egy harmadik sor is van írva, gyöngéd női kéz írása: „Megpihentem az ecsedi lápon. Irma!” A kis gólya tehát visszatértében a szatmármegyei ecsedi lápon tartott pihenőt.

— **Virágok fölfrissítése.** Poéták állítása szerint — akik ebben szakemberek — a virágnál csak a leányhűség hervadandóbb. A legtöbb virág legfőleg 24 óráig marad friss a hideg vízben. Meleg vízben azonban újra fölfriss lehet őket, már t. i. a virágokat frissíteni. (A leányhűség tartósságá tételére még nem találtak föl szert.) Tegyük a virágokat a meddig szárunk ér, forró vízbe, s mielőtt ez lehült, a virágok ismét fölemelik fejüket és előbbi tudeségükben halásan mosolyganak.

— **Bérelt férjek.** Mekkában sajátságos szokás uralkodik. A mohamedán nők ugyanis csak törvényes férjeik kíséretében zárandokolhatnak oda. Minthogy azonban sok özvegy és elvált nő van (s különösen ezek szeretnek zárandokolni), ezek kíséret nélkül vannak, a mi különösen Mekkában nagy baj, mert ott nő hacsak nem akar a legrosszabb kezébe jutni, egy lépést sem tehet férfi-kíséret nélkül. Hogy e bajon segítve legyen, vannak válalkozó szellemű mekkaiak, a kik „négy ülés” háremükben egy helyet üresen hagynak, s azt időnkint egy-egy „zarándoknő”-vel töltik be, mely házasságok teljesen törvényeseknek és morálisoknak tekintendők. Akad azonban oly zarándoknő is, a ki ideiglenes férjét szerződésileg kötelezi, hogy férji jogairól lemond, s hogy beéri a gyakran gazdag ajándékokkal, a miket „kísérői” fáradásaiért kap.

TANÜGY.

A tanfőlügyelői látogatás. Salamon József kir tanfőlügyelő a múlt héten Siklóson tartózkodott, hogy megvizsgálja a polgári és népiskolákat. A polgári iskolában a községi iskolaszék tagjai, a tanári kar és a községi elöljáróság fogadta. A tanfőlügyelőt, ki osztályonként végighallgatta az előadásokat és feleleteket, dr. Külléy Zoltán kir. közjegyző, iskolaszéki elnök és Szabó Ferencz polg. isk.

igazgató kalauzolták. A tanítás sikeres eredménye fölötté meglepte a tanfőlügyelőt, mit bezáró beszédében ki is fejezett a jelenlevők és az összes tanulók előtt.

KÖZGAZDASÁG.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

(Folytatás.)

A ruházati ipar legkiválóbb ága a bőipar, ma két csoportra oszlik; az egyik a mértékszerinti megrendelésre, a másik confectioüzletnek, a ruhakereskedéseknek dolgozó szabóipar. Az egyikben kevés a jó munkás, de azokat jól fizetik. Az előbivel szemben a közönség szövet és munka minőség dolgában a legjobbat igényli, hitelt kíván, a másikkal pedig csak minél olcsóbb szövet hitvány munka; de készpénz-fizetés járja. A mértékszerinti dolgozó szabók nem igen tartanak tanoncokat, ilyenek azonban a kereskedések számára dolgozó mindenik szabónál bőven találhatók. Az ilyen műhelyekben kitanult tanoncok mint segédek — csekély kivétellel — ismét csak efféle műhelyekben találhatók alkalmazást. Ezen műhelyek igazi meleg ágyai a mindjobban szaporodó szabóproletariatusnak.

Az ilyen kontármunkásokban tapasztalható tultermelésnek legsikeresebben azáltal lehetne gátat vetni, ha kimondatnék, hogy a kereskedések számára dolgozó szabóknál alkalmazható tanoncoknak az ott alkalmazott segédekkel megállapítandó arányban kell lenni. Akad olyan szabó, kinek csak egy segéde és 5—6 tanonca van.

Sajnálatos jelenség az, hogy a jobb módú közönség nagyobb része is ruházati cikkeit a ruhaboltokban szerzi be s ez által egy rosszul fizetett elégedetlen munkásosztályt nevel, a helyett hogy solid ruházati cikkek megrendelésével több munkást jobb keresethez juttatna, s ez által nagy részben járulna a mind égetőbbé váló munkakérdés kielégítő megoldásához.

Szabóink legelkeseredettebb panasza a vidéken megrendeléseket gyűjtő néhány fővárosi szabó és a magánházakat is fölkereső utazó ügynökök ellen irányul.

A kalaposipar igen szerény viszonyok közt van s csak a köznépp által vett kalapokat állít elő. A finomabb kalapok nagyobb részben teljesen kész s kis részben félig kész állapotban hozattatnak, mely utóbbiak 5—6 nagyobb kalapos műhelyben fermáztatnak s fölszerelnek.

A ruházati iparral foglalkozott a kamarai kerületben tavaly 1017 férfi-szabó (1882-ben 670), 69 műszabó, 20 szűrszabó, 138 kalapos, 20 divatárusnő.

(Folytatjuk.)

A magyar vörös borok a francia borokkal szemközt. A borászat előmenetele két körülménytől függ: először az okszerű borásztól és pinczekezeléstől, másodsor a fogyasztó közönség helyes ítéletétől. Ahol a fogyasztónak helyes ítélete nincs, ott a bortermelő fáradozását alig fizetik meg s a jobb terményt is csak olyan áron lehet eladni, mint a rosszat. Több kereskedő cég a beszerzett kitűnő belföldi boranyaggal oly módon tesz nyereséges üzleteket, hogy a fogyasztó tájékoztatlanúságát kihasználva, azokat külföldi név alatt bocsátja áruba. Tehetünk ezért szemrehányást a borkereskedőnek? Azt hisszük, hogy nem, s kénytelenek vagyunk a borfogyasztó közönség tájékoztatlanúságának tulajdonítani, hogy belföldi borokat csak idegen czim alatt lehet jól értékesíteni.

A borászat terén való haladás magában véve halva született gyermek, mert ha borismeretnek haladása nem terjed vele karöltve, összes fáradozásunk hiábavaló.

Nálunk — sajnos — mindent jobbnak tartanak, ami külföldi, így van ez a bornál is, hányszor kerülnek egészen közönséges francia vörös borok a jobb módúak asztalára, s kitűnőknek tartják őket, mert francia borok és mert drágák; hogy fejlődjék ily viszonyok között a hazai borászat?

A viszonyok javulása céljából kívánatos, hogy boraink minél szélesebb körben ismertekké váljanak, hasonlítsuk össze őket az idegen borokkal, közöljük ezt szóval és írásban, s óvni kell a közönséget attól, hogy bizonyos külföldi borokat vásároljon, melyek fölönye a czifra etiquette és fő vonzereje a drágaság.

Ha saját fehér és vörös borainkat a külföldiekkel összehasonlítjuk, nyiltan kimondhatjuk, hogy a legfinomabb rajnai bouquet-borokkal ugyan nem versenyezhetünk, bármely más rajnai fehér borral szemközt azonban biztosan megállunk. Ami pedig vörös borainkat illeti — amelyeket a francia vörös borokkal kell összehasonlítani, anélkül hogy túloznánk — bátran állíthatjuk, nemcsak hogy boraink mérköznek a leghiresebb francia vörös borokkal, hanem azt, hogy azoknál sokkal jobbak.

A francia vörös boroknak fölöttébb nagy hírtk van. Akármelyik városba menjünk a világon, bordeauxit és burgundit mindenütt találunk, a francziák boraik terjesztése tekintetében valóban sokra vitték, mihez hozzá járult az egyforma minőség, mintaszerű pinczekezelés és sokévi kereskedelmi tapintat. A francziák vörös borokat érvényre emelték az egész világon. A francia borok jó híre azonban nem képes saját boraink jó minőségét elhomályosítani; s különösen nekünk nem szabad tűrni, hogy saját borainkat a borfogyasztók becsméreljék, azt állítván, hogy a francia bor jobb volna, mint a miénk. A vörösborkereskedelemben a bordeauxi és burgundi typut különböztetik meg. Az első sötétszínű, fanyar és szelid, kevés savtartalommal, az utóbbi kevésbé fanyar, kevésbé sötétszínű és több savat tartalmaz. Ami a francia vörös borok kitűnő mellékizét, bouquetját illeti, az csak csalódás, mert vörös borok sohasem bírhatnak olyan bouquet-val, mint a fehérek, mert ezt a tannin fanyarsága eltakarja. Ebben különböznek a fehér és vörös borok egymástól; a fehér borban csak parányi mennyiségű tannin szabad lenni, mert különben a finom bouquet teljesen elfödné.

A vörös bor értéke tehát nem annak bouquet-jától, de a quantitative meghatározható anyagok, tehát: a szesz, a sav, az extract, a tannin egymáshoz arányától függ. Különösen fontos a vörös bornál a kevés savtartalom a mérsékelt tannintartalom mellett, mert ha sok a sav, a vörös bor nyersizüvé válik, míg ha kevés a sav, a finomabb vörös borok jellegét fogja mutatni.

Az előbbi anyagok egymáshoz viszonyán kívül a vörös bor extract-tartalma is irányadó, mert ha bor kevés extractot tartalmaz, a bor üres és értéktelenebb; a finomabb, drágább borok mindig több extractot tartalmaznak. Ez azonban része a bornak, melyet sem pótolni, sem hamisítani nem lehet.

Ha tehát — mint említettük — a szőlő finomabb ize a vörös bornál nem is emelkedik érvényre, a kezelés és erjesztéstől azonban annál több függ. Az a vörös bor, mely kocványán erjedt, nem jó izü, nyers; az, melyben sok szőlőmag volt erjedés közben, szintén kevésbé sima; ellenben, ha csak a szőlőhéjon erjed, a legfinomabb vörös bort kapjuk. Ezenfelül a vörös bornak a levegő kölcsönöz bizonyos sajátságos izt, mely czézből Bordeauxban nyilt kádakban erjesztenek s a vörös bort nem töltögetik.

Ha mi a vörös borunkat úgy kezeljük, mint a francziák, a különbség csak a szőlőfajtának tulajdonítandó, de ez is megfelelő minőségben áll rendelkezésünkre. Így péld. A kevésbé savanyu, fanyar, kék portugeézi bor, különösen a vöslai, a legjobb bordeauxival versenyez; a kadarka, a burgundi jellegét mutatja; a sötétszínű dalmát borok, kellő kezelés mellett, a dél-franciaországi borokkal bátran mérközhetnek.

Ettől eltekintve, a francia vörös bort adó szőlőfajták sikeresen honosítottak meg hazánkban, — különösen a két burgundi és a bourdeaux-i carbenet; aki a dél-tiroli vörös borokat az 1890. évi kiállításon megizelte, s a magyar és erdélyi burgundiból és carbenetből kóstolt, szükségképpen arra a következtetésekre kellett jutnia, hogy vörösbork dolgában éppen nem szorulunk Franciaországra.

Az is ismeretes, hogy vörös boraink nagy részét francia borkereskedők vásárolják meg, hogy azt idegen czimen és drága pénzért küldik vissza hozzánk.

A borászat lassu haladásának tehát első sorban a borfogyasztó közönség az oka, mely a bor jóságát megbírálni nem tudja, de a francia etiquette után indul, s azt hiszi, hogy ami drágább, annak okvetlenül jobbnak is kell lennie.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1891. évi május hó 9-én tartott határozásáról.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Buzs	őszi	—	frt	—	frt	—
	tavaszi	—	—	—	—	—
Kétszemes	uj	9	40	9	30	
	ó	8	20	8	10	
Rozs	ó	—	—	—	—	
	uj	8	20	8	—	
Árpa	őszi	—	—	—	—	
	tavaszi	7	20	7	10	
Zs	őszi	—	—	—	frt	—
	tavaszi	7	30	7	10	
	uj	—	—	—	—	

Kivalat: közép (mintegy 250 gabonaköcsi volt a piacon).

Hirdetések:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rác-Mecskén

egy jegyzősegéd

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok a rácmecekei körjegyző czimére küldendők.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Orvosi tekintélyek által

vese, húgydara, köszvény és hólyagbántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmánál rendelve.

Salvator

égyénys, vasmentes, lithium-savanyuvizforrás.

Kapható ásványvízkereskedésekben s legtöbb gyógyszerárban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

Czigarettázók!

A ki észszerűen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigaretta jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papír finomsága is mérvadó. Ezért, de meg egész-ége érdekében is figyeljen minden czigarettázó, hogy a használandó papír finomsága minden kétséget kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches“

BRAUNSTEIN FRÈRES

párisi gyárából. 65. BOULEVARD EXELMANS

valódi czigarettapapir, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papírt szállítson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogasztó közönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik czégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztos gyáros mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papírnak kezdetben eljós lapzárait és nnak minőségét is leszállítják és kevesebb, silány papírt szállítanak. Ezekre utalván, bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi „Les dernieres Cartouches“ jegyű árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyított jobbnak, minden más czigarettapapírnál. Együttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papírosunk czimlapján czégünk neve áll

BRAUNSTEIN FRÈRES

Czigarettapapirunk és hüvelyek gyári raktára Pécsben, I. Schottenring 25. sz. alatt létezik. Valódi francia „Les dernieres Cartouches“ papír és az ebből készült hüvely Pécsen kapható Alt és Böhm és Beinfeld A. ur-ánál.

Ő Felsége a király fogadtatására

ajánljuk a n. t. Uraságoknak a mi legjobb hirnévnek örvendő

férfi divat-terméket

a hol bárminemű

mágnási dísz-szalon-öltönyök, frakkok stb.

a lelegegánsabb és a legdiszesebb kivitelben pontosan elkészítettnek.

Szives figyelembe! Minthogy üzletünk a versenyt bárminemű fővárosi konkurens üzlettel minden tekintetben kiállja, ezért ajánljuk azt a n. t. Uraságoknak különös figyelmébe és kérjük annak szives pártolását.

Mély tisztelettel

STERN M. utódai.

férfi-divat-terme

Pécsen, Széchenyi-tér, Bazar I. emelet.

Ő Felsége a király

fogadtatására alkalmára

házak feldiszfítésére

Ő Felsége mellszobra, zászlók minden nagyságban, országos, városi és Ő Felsége czimerei, Monogramok, alkalmi felirattal ellátott diszitmények, és diszítési szövetek stb. igen mérsékelt

kölcsöndij mellett

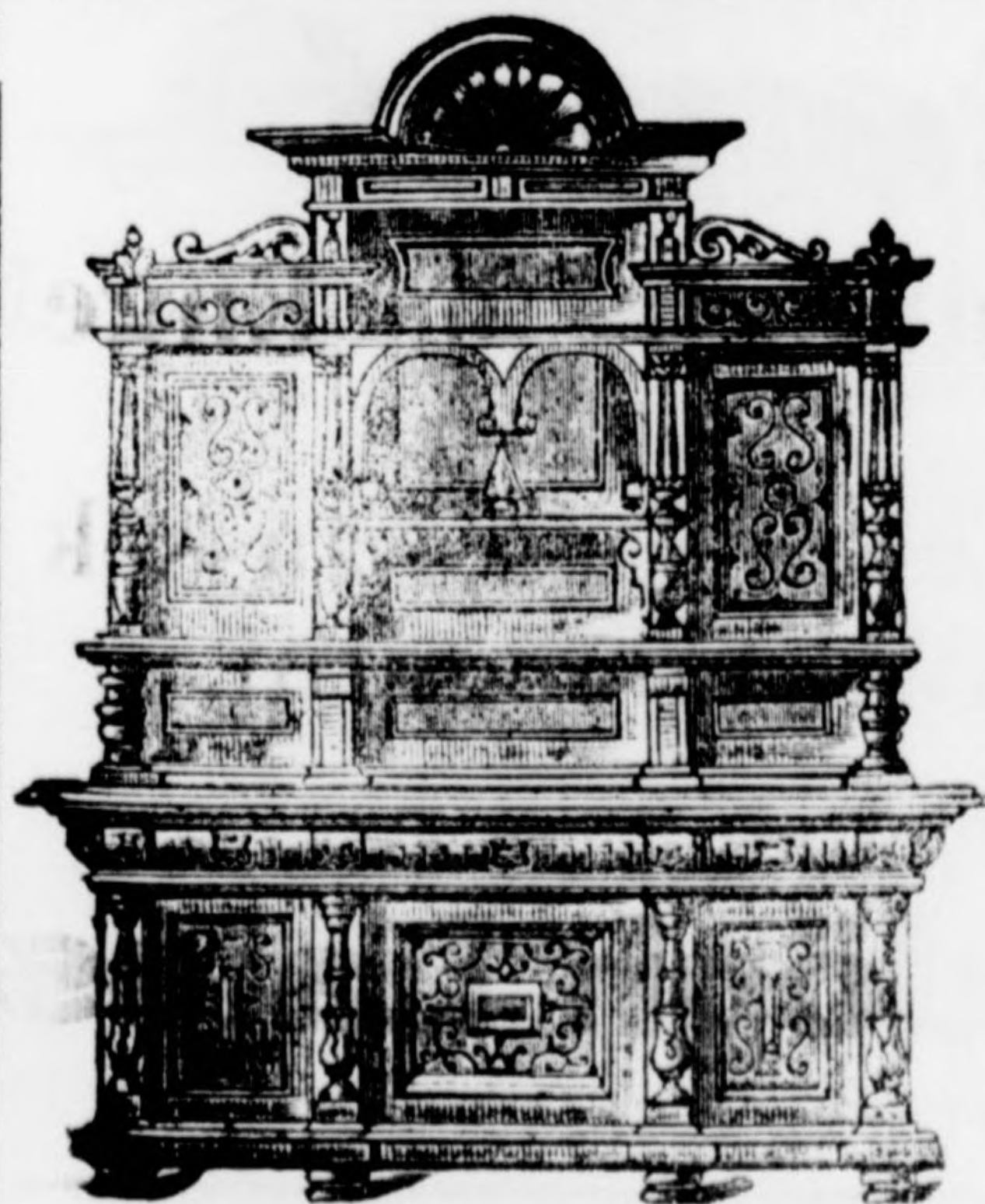
kaphatók.

A tárgyak itt helyben fognak kiszolgáltatni, hol, megmondja a későbbi hirdetmény.

tisztelettel

Rumbold J.

zászló és diszítési cikkek gyáros
Budapestről.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó-, dísz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Magyar mágnás disz ékszer

és disz kardok, ugy szintén arannyal ki-
himzett lótakaró és disz lószerszám bősé-
ges választékban kapható

Wisinger Mór

ötös és régiségkereskedésében
Budapest, IV. Hatvani-utca 15. sz.

Pécssett, papnövelde-utca

9. sz. a. ház

szabad kézből eladatik.

Egyezkedhetni **Károly Ignác** esperes-
plébánosnál, Ágoston-tér 5. sz. a.

2035. sz.
ki. 1891.

Pécsváradi járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Baranya vármegye pécsváradi járásához tartozó **Szederkény, Nyomja, Olasz, Hidor, Kéménd, és Monyoród** községek szövetkezetéből álló, s nyugdíjazás folytán üresedésbe jött

Szederkényi körjegyzői

állásnak betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A javadalmazás áll: 900 frt készpénzfizetésből, szabad lakásból, 2 hold 582/600 négyszögöl kiterjedésű szőlő, és 1039 négyszögöl nagyságú rét haszonélvezetéből, körjegyzői levélhordozó és egyszersmind irodaszolga tartására — szabályrendeletileg — házankénti 40 kr. kivetés mellett — engedélyezett mintegy 200 frt, iroda-átalány fejében évenként költségelőirányzatilag meghatározott 59 frt, és segéd tartásra 135 frtból.

A választás **f. évi május hó 20-án d. e. 10 órakor** fog Szederkényben a körjegyzői irodában megtartatni.

Felhivatnak ezen állásra pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt képességüket, valamint a német nyelvnek szó és írásbani birását is, igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi május hó 19. napjáig** alolirothoz annyival inkább uyujsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pécsváradon, 1891. évi április hó 29-én.

Seh Károly,
főszolgabiró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kovátsits Antal

szijgyártónál

(Pécssett, irgalmasok-utca 1. szám.)

kitűnő

bőrpostatáskák

jutányos áron kaphatók. Ugyanott egy jó karban lévő

nyitott hintó

jutányos áron eladó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A hidegvizgyógyintézet

Az **ENGEL-féle** fürdőben Pécssett

a tudomány újabb vívmányai szetint fűlszerelye
villamozás, massage és villamos gyógyfürdőkkel

(a massageban jártas személyzettel)

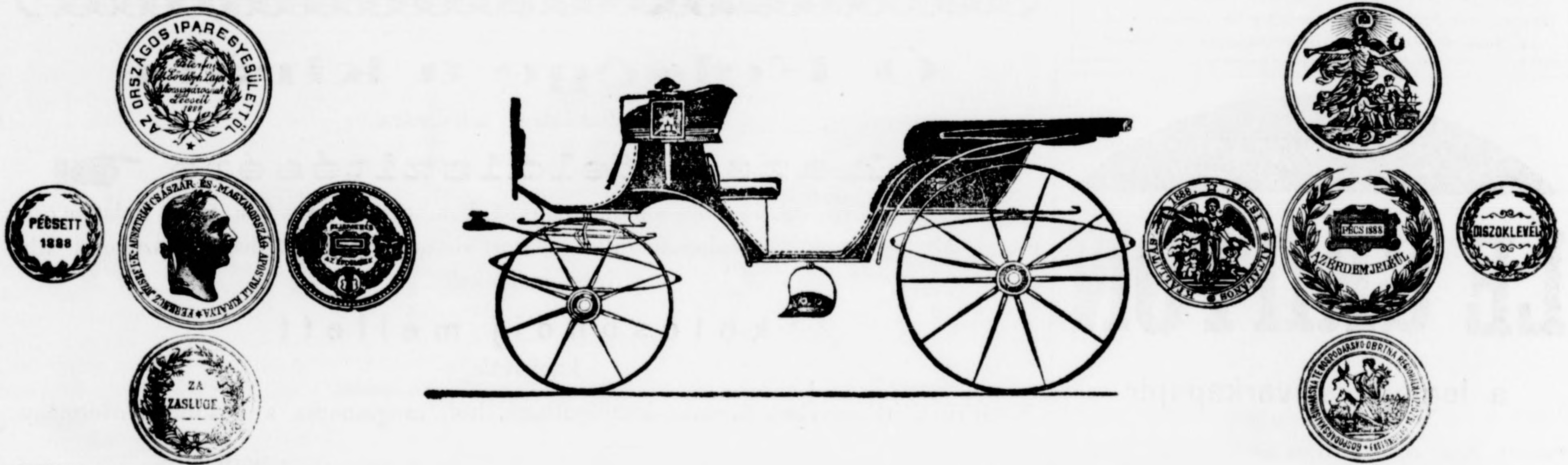
nyári idénye már kezdetét vette.

Az intézet 9 évi fennállása óta, kezelt betegek kimutatása szerint, legjobb sikert eredményezett **idegbántalmaknál**, névszerint: hysteria, neurasthenia, neuralgia, különféle hűdésék, gyengeségi állapotok s egyéb gerincz és könnyű idegbántalmaknál továbbá mindenemű férfi és női bajoknál, vérszegénység és sapkornál, gyomor, bél és tüdő hurutnál, csúzos és köszvényes betegségeknél, valamint a különböző szervek vérkeringési bajainál, gyakori fejfájás, álmatlanság, szédülés és szív-dobogás, mellszorulás (asthma), idült székrekedés stb.

Felvétel és orvosi rendelés Széchenyi-tér 2 szám a. naponta 11-3-ig.

Dr. LOEWY LIPÓT orvos.

Levelekre szivesen válaszoltatik.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **f. é. május hó 1-jével**

kocsigyártó-üzletemet

a szigeti külvárosból a siklósi-országút 33-ik számú házba **Engel fia borkereskedő cég** átellenében helyeztem át.

Kérem a n. é. közönséget, hogy erről tudomást venni méltóztassék, és engem, mint eddig, szives bizalmával és pártfogásával támogatni.

Pécssett, 1891. május 1-én.

Teljes tisztelettel

Péterfay Eördögh Lajos

kocsigyártó.

(Utánnyomat nem dijjaztatik.)

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó **értesüléseinek** gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legérzékenyebb és e mellett tárgyilagos hírtudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar **kereskedő s gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” **kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Valtozatosan szerkesztett tárczájában, **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Zászlók és czimerek!

házak díszítésére.

O Felsége a király fogadtatása alkalmával! A zászlók **gyapju szövetből** készülnek és rojtokkal vannak ellátva.

Nemzeti-, városi-, megyei vagy tetszés szerinti színekben, **melyek esőben színeket megtartják!**

50 cm. hosszú	25 cm. széles	drbja	Rúd és lándzsával	a nélkül
75	40	"	—35	—28
100	50	"	—60	—50
150	70	"	—80	—65
200	100	"	1.30	1.—
250	100	"	2.30	2.—
300	160	"	3.25	3.—
400	210	"	5.—	4.50
500	260	"	7.50	7.—
600	300	"	10.—	9.50
			12.—	11.—

Czimereket papírra színekben!

80 cm. magas, 50 cm. széles drbja 50 kr.

Monogramok és czimerek, fára vagy vaslemezre, olajban festve, tetszés szerinti méretekben megrendelhetők.

Csoportos megrendeléseknél és kereskedőknek olcsóbban!

„Családi czimerek 2 frtól feljebb, leírással együtt.” „Kamarási és származási táblák szintén festetnek.”

Engel Dávid

Budapest, VII. Király utca 67. sz.
Heraldikai és Genealogiai intézet.

Kellemes természetes asztali- és gyógy víz (Nassau), mely elnyájkósdás-, hurut-, rekedtség-, hólyag- és gyomor-bajokban jónak bizonyult. Tessék határozottan „Eredeti” Selters-vizet kérni, mely kupakkal, vignetéval és a dugón „Eredeti” felirattal van ellátva. — Raktáron mindenütt. Seltersi vízszállítás Selters-Weiburgban (Nassau).

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Ő Felsége a király fogadtatása alkalmára

szerecsém lesz dúsan és valódi magyar izléssel felszerelt magyar mágnás díszeszer, diszkardok, valamint arany és ezüst himzésű lótarak és lószerszámokból álló

mintagyűjteményemet

folyó hó 13., 14. és 15. napjain az arany hajó szállodában bemutatni, mely alkalomra teljes tisztelettel meghívom az ezen tárgyak iránt érdeklődő nagyérdemű urakat.

A megrendelések pontosan, jutányosan és lelkiismeretesen teljesítetnek.

Czégem megbízhatóságát fővárosi magyar főurak ajánlataival igazolom.

Kiváló tisztelettel

Wisinger Mór,

ötvös és régiségkereskedő
ő felsége a perzsa sah által kintntetve.
Budapest, IV. hatvani-utca 15.

368 sz.
1891.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Kis Emil ügyvéd dárdai lakos végrehajthatónak Fogl Lipót baáni lakos végrehajthatást szenvedett elleni 43 frt 5 kr. tőke követelés s jár. iránti végrehajthatási ügyében a dárdai kir. járásbiróság területén levő Baán községben fekvő a baáni 340 sz. tlkvből felvett 1613. hsz. sz. fekvőségre egészben az 1881. LX. t. cz. 156. §-a alkalmazása mellett 20 frt, a baáni 1335. sz. tlkjből felvett 1554. b) hsz. sz. fekvőségre az árverés 558 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi május hó 27-én d. e. 10 órakor Baán községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 2 frt és 55 frt 80 kr. készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárdán a kir. jbiróság mint tlkvi hatóság-nál 1891. évi január hó 26. napján.

Fekete Gyula,
kir. albiró.

2363. sz.

1891.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvszék mint tjkvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranya megye árvaszékének 1891. 1415. sz. a. kelt határozatata folytán néhai **Uray János és neje hagyatéka** ügyében a pécsi kir. Törvényszék területén levő Pécs sz. kir város határában fekvő a pécsi 247 sz. tjkben felvett 399. hrsz. 274. sor sz. házra és udvartérre az árverést **6900 frtban** ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1891 évi június hó 5-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvszék árverési helyiségében** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis a 690 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1891. évi február 13-én. A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Bogyay Pongrácz,
kir. törvszéki bíró.

1916. sz.
ki. 1891.

Pécsi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Baranyamegye pécsi járásban üresedésben lévő **400 frt** évi fizetéssel javadalmazott Ráczpetre székhelylyel bíró 18 község egyeteméből álló ráczpetrei

körorvosi állás

f. évi június hó 1-én reggeli 9 órakor a körszékhelyén Ráczpetrén a jegyzői hivatalban az 1876. évi XIV. t. cz. 144. §-a értelmében megejtendő választás utján fog betöltetni.

Felhivatnak az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában jelzett képesítéssel bíró és pályázni óhajtó orvostudórok és sebészek, miszerint kellőleg felszerelt pályázati kérvényeket a választást megelőző napig alólirott nál nyujtsák be. A gyógykezelési díjak közvetlenül a választás előtt fognak megállapíthatni.

Kelt Pécsen, 1891. évi május hó 8-án.

Forray Iván s. k.,
főszolgabíró.

Állam érem
haladás- és versenyképességért.

Kiállítási aranyérem
szép és jó munkaért.

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész.

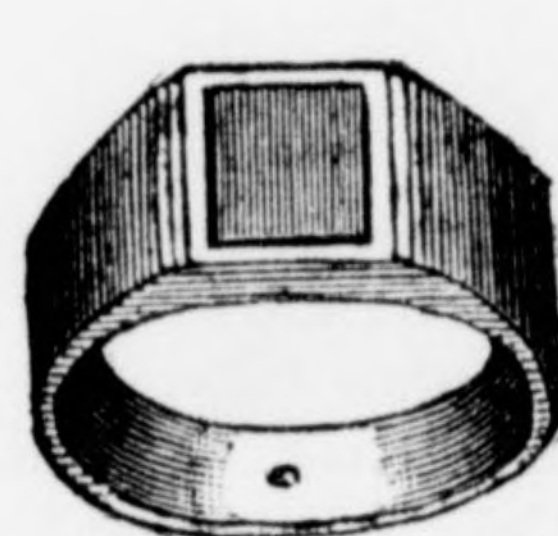
PÉCSETT.

órák.

Főüzlet: Király-(fő)utca, a „Hattyu“-épületben.

Saját gyártmányu ékszerek és aranyárak.

Legszebb valódi ezüst ékszerek, asztali állványok, gyümölcstartók, kenyérkosarak, zongora-gyertyatartók, visitierek stb. legnagyobb választékban.

Gyémánt- és nemes opálékszerek, karkötők, gyűrűk, fülbevalók, arany és ezüst ioujoux, aranylánczok, uri és női aranyórák csinos és legújabb divatu kiállításban, eredeti gyári árban kaphatók.

Chinaezüst-árak

egészen elkülönítve legnagyobb választékban vannak raktáron és gyári áron adatnak el.

* * *

Optikai tárgyak legnagyobb választékban, u. m.: minden szemhez alkalmas legjobb

orrszorítók, szemüvegek

arany, ezüst, alany és egyéb különféle legújabb és kellemesen ülő foglalatokban, továbbá iránytűk, Aneroid légsúlymérők bő beosztással (magyar foksorral), nemkülönben fürdő-, szoba-, ablak- és orvosi (láz) hőmérők, színházi látcsövek, lorgnettek stb.

Jegyzet: Szemüvegekben levő üvegek orvosi előírás szerint a legtisztább és legkeményebb, direkte optikai célokra készült üvegekből vannak.

Ezeken kívül nagy raktárt tartok minden szemhez alkalmas valódi legjobb hegyi-jegecz szemüvegek- és orrszorítókból.

